

Høring i Folketinget 22. marts 2017 – Justitsområdet i Grønland

Politiets udfordringer i Grønland

Bjørn Bay:

På både Jesper Fleischers og mine egne vegne vil jeg gerne indledningsvist sige mange tak til Retsudvalget og Grønlandsudvalget for initiativet til denne høring.

Vi er blevet bedt om at tage udgangspunkt i politiets udfordringer i Grønland. Det er et bredt emne, men jeg vil forsøge at komme med et bud på de emner jeg kan forestille mig er særligt relevante for en høring som denne.

Det er min helt klare opfattelse, at medarbejderne og lederne i Grønlands Politi, hver eneste dag udfører en meget flot og effektiv indsats med en høj kvalitet, men samtidig er der en række udfordringer som vi hver eneste dag må forholde os til.

Et kort som dette illustrerer meget godt nogle af de væsentligste udfordringer. >>> Vis dias <<< Bemærk, at det nordlige Grønland ligger omkring Oslo og Kap Farvel nede i Nordafrika.

Vi er politi, rednings- og anklagemyndighed i et område 53 gange større end Danmark med 18 byer og ca. 55 bygder. Ingen af disse byer og bygder er forbundet med hinanden med veje. Der er ca. 2100 km mellem de to politistationer, der ligger længst fra hinanden.

Hver eneste dag skal vi forholde os til, hvordan vi sikrer en så god politibetjening for borgerne som overhovedet muligt og herunder opretholder et tilstrækkeligt beredskab. Vel og mærke en politibetjening med samme kvalitet som i resten af Rigsfællesskabet. Vi har ikke samme mulighed for at danne store slagkraftige enheder med specialister på samme måde som i Danmark, ligesom vi er udfordrede, når en kollega på en politistation med måske kun en politiuddannet medarbejder og en reservepolitibetjent har brug for hurtig assistance – en assistance der kan være flere døgn væk, hvis vejret er dårligt og man ikke kan flyve i helikopter.

Udfordringen i vores bygder udspringer også i geografi og logistik. Netop pga. de meget store afstande og den manglende mulighed for at køre til bygderne, er det

nødvendigt med en politirepræsentant i langt de fleste bygder i form af en deltidsansat kommunefoged. Det er på dette område Advokatrådet i sin rapport gør opmærksom på en udfordring vedr. politiet, idet vi gennem en årrække har manglet kommunefogeder i ca. 15 bygder. Jeg er enig i, at dette bør have fokus. Vi har derfor besluttet i 2017 at øge vores politimæssige tilstedeværelse i bygderne i form af rutinemæssige besøg, hvor vi bl.a. kan øge rekrutteringsindsatsen, lave kriminalpræventive indsatser og vise vores opbakning til kommunefogederne.

Geografien udfordrer os desuden indenfor kommunikation. Vi kan naturligvis aldrig få en radiodækning overalt som i Danmark – det umuliggør geografien. Samtidig er det vigtigt for mig at understrege, at vi som et moderne politi i et moderne samfund har nogle ønsker til vores mulighed for at kommunikere når vi arbejder operativt med politioperationer og redningsindsatser. Vores politiradiosystem er meget gammelt og vi kan eksempelvis ikke tale med en patruljevogn i byerne udenfor Nuuk fra vores Vagtcentral, hvilket både har en konsekvens for opgaveløsningen, men også for mine kollegers sikkerhed. Jeg er derfor rigtig glad for den tilgang Justitsministeriet og Rigspolitiet har til, sammen med Grønlands Politi og forhåbentligt også Grønlands Selvstyre og kommunerne, at se på mulighederne for at etablere et landsdækkende beredskabskommunikationssystem baseret på samme grundide som i Danmark. Dette løser dog ikke udfordringen udenfor den bymæssige bebyggelse, hvor vi er afhængig af satellitkommunikation – en kommunikationsform, der er navnlig i de nordlige del af Grønland kan være ganske ustabil. Dette bliver vi hele tiden nød til at tage med i betragtning, når vi opererer i ødemarken.

Man kan diskutere om kriminaliteten er en udfordring for politiet. Sådan ser jeg det som udgangspunkt ikke – kriminaliteten er en udfordring for hele samfundet. Den er vores arbejdsopgave. Kriminalitetsmønstret er præget af meget personfarlig kriminalitet – herunder vold og sædelighedskriminalitet. Når vi hertil lægger et meget højt antal selvmord og en nem adgang til våben, så er det ikke svært at forestille sig, at medarbejderne i Grønlands Politi udsættes for markant flere voldsomme hændelser end vores kolleger i Danmark. Det er noget vi hele tiden må forholde os til i opgaveløsningen og også for at sikre, at der bliver fulgt op psykologisk og via vores kollegastøtteordning. Noget der ikke er helt nemt og billigt med vores geografi og mange byer uden psykologer.

Vi har desuden en udfordring vedrørende kriminaliteten i form af et "luxusproblem". Vores opklaringsprocent er meget høj. Det er en af fordelene ved at være godt lokalt forankret i et befolkningsmæssigt lille samfund. I rigtig mange af vores sager har vi mulige efterforskningskridt og det lykkes at finde en gerningsmand. Det betyder, at vi skal bruge mange ressourcer på eksempelvis at efterforske og foretage anklagerarbejde i en meget høj andel af sagerne, hvilket jo naturligvis giver medarbejderne en forholdsmæssig stor arbejdsbelastning. Det er naturligvis godt for retsfølelsen – men det er med til at presse os ressourcemæssigt.

Afslutningsvist vil jeg pege på en udfordring vi er fælles om – både os, der er tilstede her i dag, men også andre private og offentlige organisationer. Det er det generelle uddannelsesniveau i befolkningen. Vi har ingen problemer med at få de unge mennesker til at søge ind på politiskolen. Men vi oplever, at vi må sige nej tak til en meget stor andel af ansøgerne pga. manglende almene boglige færdigheder. Vi optog for nogle måneder siden 7 dygtige unge mennesker på politiets basisuddannelse – men vi havde reelt plads til 5-6 flere – det er altså ærgerligt. Heldigvis lykkes det os alligevel at afspejle befolknings sammensætningen mht. hvor man er født, men jeg ville dog gerne have lidt flere politifolk med grønlandske rødder.